

(לכואה היום)

בימים ההם, כשרוחות זועמים סערו והמו מבחזץ ואולת יד ואפס תקוה, היתה הבימה, לתלתל'האש, שארית האריאל, שנשאר לפליטה מאשר הקודש אשר על המזבח.

פה היה המעיין אשר נאמני ציון ועברית שאבו ממנו את הכוח ואת המרץ לשאח את כוכד העול שהוטל עליהם ולהמשיך את דרכם, דרך הקוצים רבת הענפים; וכשבצקו הרגלים וכבדו הנשימה מהקור הנורא המקפיא את האברים אשר מסכיב - די היה להכנה לבימה כדי להחליף כוח, לקבל את השפעי והיניקה ושוב אפשר היה ללכת הלאה, לסכול בלי קץ, בלי גבול ובלי אחרית.

זה היה הקנה שננעץ בים והעלה שרמון, מין אוהל-מועדי.

מסדרבת על אסקופת הבימה לקנות את הכרטיס, הית מרגיש את עצמך בעולם אחר לגמרי, בעולם שלך, דבור עברי וכרטיס כחוב עברית, ובאותו היום שהתכוננת לבקר את הצנת, הבימה, הית מועז את טעם ערבי שבתות של ימי הילדות הבהירים, הנשמה היתרה היתה מצאת את תקונה, סביבה עברית ודבור עברי.

ולא רק ליהודי מוסקה שמשה הבימה, למקדש מעט, אלא לכל הנדחים והפזורים אשר בססיר, כל מי שזנרל הביאו לביורה, לא נח ונא שקט עד אשר נכנס לסדרם, הבימה.

ולפך מובנת היא השנאה של היבסקציה אל הבימה, שננתה לה מסדה במזרופולין ובאה, לכבוש את המלכה בבית, השנאה היתה כבושה, ארסית, מעפעעת ותוססת, והחחירות לא פסקו למום הווד, הבימה עד יום צאתה לחי'לראץ.

פעמים הייתי עד ראה במוסקנה לשתי היפעות פומביות, שבהן ההגלחה השנאה הזאת בכל תקפה.

קיץ 1920, בזמן הועידה היהודית הראשונה של המורים ועובדי התרבות, ביום האחרון של הועידה הרצחה אסתר פרומקין על הבימה בתור קן הציוניות, הקונטרס רבולוציה וכיו. ההרצאה נמרה ברולוציה חריפה ונדרה שה נמרצה כלפי הממשלה להפסיק את התמיכה הממלכית, שזיתה ניהנת לבימה בתוך שאר

התיאטרונות, באולם שרר מצב רוח עצי בני ומתוח, בין הצירים היו מורים ציור נים, נייטרליים ועסקני, חברת מפיצי השכלה, שהשנאה העזרת הזאת לבימה היה לא לרוחם, עלו אחרים מהם על הבמה וניסו להמתיק את הדין, ענה להם קואקביץ, מורה מקנאי, הקומוניסטים, שחצב להבות אשי נגד הבימה והוכיח שהיא והציונות-היינו הך, מרכז רוחני בונים להם הציונים במוסקבה! - צוח בקצף על שפחיו, ונצחו המצוקים: הרווד לצויה נתקבלה ברוב גדול, שהצביע מתוך ההתלהבות, בפני מועט- שנמנע מהצביע, וכשהציגו להצבעה לשם נסיון הצעה בעד תמיכה לבימה, הצביעו בעדה רק - שני מורים (שניהם כעת בא"י) הנשארים לא העיוו, השנים המעויים נפגשו במבטי שנאה ובזו מכל עברים, וישיבתם אחר כך באולם היתה כישבת מוחרס ומנודים.

ועוד פעם בראשית 1925, בפתיחת הועידה היהודית הכל'סטרית של עובדי די התרבות, הועידה הזאת היתה כבר כשרה בתכלית הכשרות בכל מאת האחווים, במשך הזמן מהועידה הראשונה, נשתנה לגמרי סוג העוגדים במוסדות התרבות היהודיים, כל אלה שלא השלימו עם המצב, עזבו את העבודה או הורחקו ממנה ברוע.

בפתיחה הפומבית נאם הקומיסר להשכלה לונצ'רסקי, וכדי לגרום נחת רוח לועידה, בישר חניניה, שבישיבה האחרונה של מועצת הקומיסרים העז' מיום נתקבלה החלטה להוציא את הבימה מרשימת התיאטרונות הממלכתיים, (כמיכן, הודות להשתדלותה ומלישינותה של היבסקציה).

והנה בן רגע התרוממו כל הציורים ממקומותיהם וערכו מתוך התלהבות עצומה איבציות סוערות ומטרופות למבשר, - - -

האלה, בין סלעיה המגיר הללו, היה על הבימה להעביר את סירתה.

ותבורך על רנעי הפלאים, שחוננה איתנו בשעות הצוקה הרבות והקשות, בעד נספי הצרי, שהטפה לנו לתוך קובעת כוס היגונים הנדושה...

תבורך סלהו
נהלל
ג. ד. קרפיבנר